

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

MARDİN ÇOCUK DOSTU KENT STRATEJİ BELGESİ

ÇOCUK HAKLARINI KORUYAN KOLLAYAN ŞEHİR

2024

Mardin
iler
rk
er

Mardin Garisi
Mardin Müzeleri
Mardinin Parklari
Mardinin Gezilileri
Mardinin eserleri
Mardinin lokantlari
Cenan Siganar

Atice Mahmud
Mardin Müzeleri
Mardin oyunlari
Mardin parklari
Mardin siporlari
Mardinin tarihi eserleri

Eski evler
Mardin çorçisi
Daglik alanlar
farkli bir kültür
TIMAN

Mardin eserleri
Müre sanat
Eski camilerin
eserleri eski Parklar

face
ollar,
göçler,

Okullar, parklar
Avemeler, hastaneler
Evler yollar

Okullar, parklar, Abmüder
Hastaneler, Evler, yollar

saif (seymen) kent gelince
okullar
hastaneler
Parklar
evler
avemeler
sokaklar
yollar
tarihçerler

Okullar, parklar
evler, yollar, Hastaneler
Evler, Mardinin
Sid

oldugu,
güvenli:
evlerin
oldugu
ameriki

Sokakların düz olması
Evlerde klorofob
Parklarda biryerin
bozuk olması

Sokakları düzenmesi
Evlerde klorofob için
Klorofoblar lazım
Parklarda biryerin
bozuk olması
Hatice

Sokakların düzenmesi
Evlerde klorofob için
Parklarda biryerin
bozuk olması
gerekir parklarda
güvenlik
Cenan

Aye
Sihhan uzak
larda biventik
larda kavgı göz
Bıçaklı yerler
dan uzak
rin kavgı

Parklarda, sokak
Evlerde
arka geldiğinde
m dlanısh hane

Parklar, Tiyatro
alanları, eğlence
alanları, sokaklar,
okullarda, zararları
ise bazı alanlar da
kameraların olmaması

Parkta avemeler
oyun alanları
eğlendirme alanları
mutluluk alanları

Aye
Parklar avemeler lına
Parklar oyun alanları
saha gezilerde sokaklar
da otet restaurant
okular evler

Cenan
Okullarda,
Evlerde,
Mardinin

ne olması
in
sapt
larda
almamak

Hastaneler
Hasta olduğunda oraya
Parklar
Sokakların temizliği
Cenan

PARKLARDA DIŞARDA
AVEMELEDE ÇAĞILAR
EVDE SIKHANE
OTELERDE OKULAR
BABALARIMIZLA
SOKAKLARDA

ÇOCUK HAKLARINI KORUYAN KOLLAYAN ŞEHİR

ÇOCUK MECLİSİ KATILIMCILARI;

Ayşenur, Semanur, Hale, Ahmed, Halit, Selma, Rümeyza, Beşir, Sultan, Zeynep, Bilal, İbrahim, Velid, Halil, Helin'e teşekkür ederiz.

Hazırlayanlar
HALİME İNCE ALP - BEDRAN EŞER

Görsel, Grafik Tasarım
ŞERİF ARSLAN

ÇOCUK HAKLARINI KORUYAN KOLLAYAN ŞEHİR

Mardin Çocuk Dostu Kent Strateji Belgesi, Her Yerde Sanat Derneği çalışmasıdır. Bu belge, Her Yerde Sanat Derneği & Sirkhane tarafından Haziran 2024'te hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Bu belgenin çoğaltılması ve ticari amaçla kullanılması yasaktır. Belgenin tüm hakları Her Yerde Sanat Derneği & Sirkhane'ye aittir.

Bu belge "Mardin Çocuk Dostu Kent Strateji Belgesi" oluşturulması kapsamında Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Her Yerde Sanat Derneğinin sorumluluğu altındadır ve hem Avrupa Birliği'nin hem de Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

HER YERDE SANAT DERNEĞİ

Her Yerde Sanat Derneği & Sirkhane 2012 Eylül ayında Mardin ve ilçelerinde yaşayan çocuk ve gençlerin üstün yararı için sosyal, kültürel, sanatsal çalışmalar yürütmek amacıyla kuruldu. Yerel, geçici koruma altında olan, göç etmiş, çatışmalardan etkilenen ve temasa geçtiği herhangi bir alandaki dezavantajlı durumda olan çocuklar ile çalışmalar yürütmektedir. Her Yerde Sanat Derneği & Sirkhane, çocukların refah içinde büyümeleri için sanatı bir araç olarak kullanmaktadır. 2012 yılından bu yana komşu iller ve Mardin'in tüm ilçelerinde 300 binin üzerinde çocuk sosyal sirk etkinlikleriyle tanıştı ve birçok çocuğun hayatında olumlu değişiklikler gözlemlendi.

Sirkhane 'sirk evi' anlamına gelmekte ve çocuklarla aktivitelerin yürütüldüğü yerlere denmektedir. Sirkhane hem sabit aktivite merkezleri hem de mobil çalışmaları yoluyla yüzlerce çocuğa ulaşmaktadır.

Sosyal sirk etkinlikleri ile çocuklarla akrobasi ve toplar, hulahoplar (çember) ve farklı malzemeler ile jonglörük yapılır. Bu aktivitelerle çocukların yetenekleri ortaya çıkar ve özgüvenleri artar. Çocuklar esneklik kazanır, konsantrasyonları güçlenir, zihinsel ve fiziksel faaliyetleri artar.

Sirkhane sosyal sirk etkinliklerinin yanında çocuklarla bilim ekoloji atölyesi, fotoğrafçılık atölyesi, müzik atölyesi ve yapılandırılmış çocuk koruma aktiviteleri yürütmektedir.

Çocuklar bilim ekoloji atölyesiyle; astronomi bilimini ve evreni tanımayı, maket ve modelleme yapabilmeyi, tasarım odaklı çalışabilmeyi, basit devre elemanlarının kurulumunu, teknolojiyi kullanmayı öğreniyor ve çevreye duyarlı bir bakış açısı ile teknik, bireysel, sosyal beceriler kazanıyor.

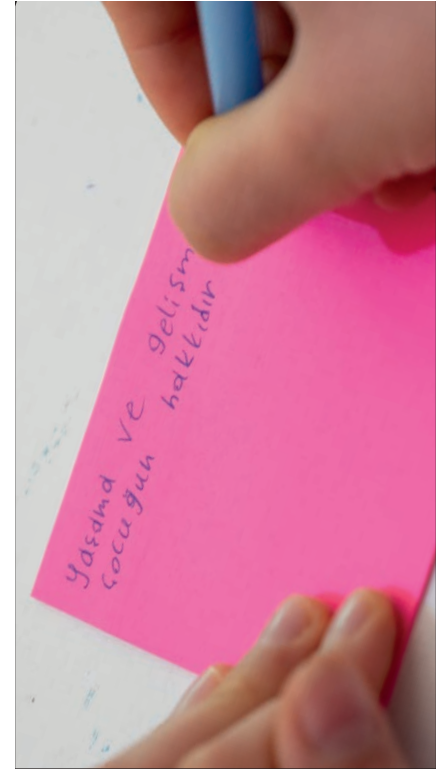
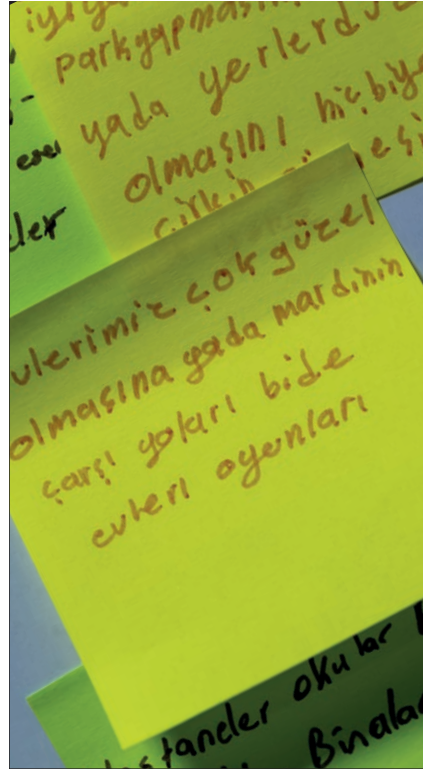
Fotoğrafçılık atölyesinde çocuklar, analog fotoğraf çekebilmeyi ve sosyal çevrelerini genişletirken farklı düşünme ve yaratma yöntemleri keşfediyor.

Müzik atölyesinde ise çocuklar, farklı müzik kültürlerini, şarkı dinlemeyi ve söylemeyi, temel müzik yazı ve notalarını öğrenirken aynı zamanda iletişim, iş birliği, özgüven ve problem çözme gibi becerilerini geliştiriyor.

Sirkhane bu atölyeler ile eş zamanlı olarak çocuklarla, çocuk hakları, akran zorbalığı, anlaşmazlık çözümü, toplumsal cinsiyet eşitliği, çocuk yaşta zorla çalıştırılma ve evlendirilme, çevre, ekoloji ve farklı sahalara, ihtiyaçlara göre değişebilen konuları işlemektedir. Bu konuları çocuklarla birlikte ele alarak onların kişisel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamayı, farkındalık oluşturmaya amaçlamakta ve bu konulara yönelik ihlallere karşı politikalar geliştirmektedir.

Sirkhane'nin yürüttüğü atölyeler, çocuk haklarını savunmak, çocuk haklarına uygun politikalar geliştirmek ve çocukların öznesi oldukları alanlarda söz sahibi olmalarını ve karar verme süreçlerine katılmalarını, çocuk çalışmaları alanında yaşanan sorunlara çocukların kendi çözümlerini bulmalarını sağlamak amacıyla da yapılmaktadır. Sirkhane çocuk haklarının güvence altına alınması için savunu faaliyetleri ve Mardin ilinin çok kimlikli yapısında tüm çocukların katılıma dahil olmaları için çalışmalar yürütmekte ve çocuk koruma konuları ile ilgili modüller oluşturup bunu kentteki çocuklarla uygulamakta ve paylaşmaktadır.

Her Yerde Sanat Derneği & Sirkhane; çalışmalarında Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Hakları Sözleşmesi ilkelerinden olan; çocuğun yaşama ve gelişme hakkı, çocuğun yüksek yararının gözetilmesi, çocuk katılımının sağlanması ve ayrımcılık gözetilmemesi maddelerini esas alır. Bununla birlikte tüm çalışmaların da çocuk güvenliğini dikkate alır ve yaygınlaştırır. Çocuklarla çalışmalar yürüten ve odağına çocukları almış bir dernek olarak alınan kararlarda çocukların ihtiyaçlarını sürece dahil etmeyi ilke edinmiştir.

Sirkhane Çocuk Meclisi Hakkında

Sirkhane hem kısa (aylık) hem uzun soluklu yapılandırılmış programlar ile söz edilen atölyeler kapsamında birçok çocuğa ulaşmaktadır. Bahsi geçen çocuk koruma aktivitelerine katılmış, bu konulara ilgili, istekli ve bu konuları başka çocuklarla, akranları ile paylaşmak, yaygınlaştırmak, savunuculuk yapmak isteyen Her Yerde Sanat Derneği'nin çalışma alanlarından biri de çocukların demokratik sesini duyurabilecekleri meclis uygulamalarıdır. Yine Her Yerde Sanat Derneği, çocuk koruma aktivitelerine katılmış, bu konulara ilgili, istekli ve bu konuları başka çocuklarla ve akranları ile paylaşmak, yaygınlaştırmak, savunuculuk yapmak isteyen çocuklarla birlikte çocukların demokratik sesini duyurabilecekleri meclis uygulamalarını da geliştirmektedir.

2022 yılında başlayan ve devam eden çocuk meclisinin amacı çocukların din, dil, etnik kimlik, kültür, sınıf, eğitim ve düşünce farkı gözetmeksizin kendilerini temsil etmek ve katılım süreçlerine etki ederek demokratik seslerini duyurmaktır. Sirkhane Çocuk Meclisi, çocuk haklarını savunmak, çocuk haklarına uygun politikalar geliştirmek ve öznesi oldukları alanlarda katılıma etki etmek için, çocuk çalışmaları alanında yaşanan sorunlara kendi çözümlerini bulmak amacıyla kuruldu. Başlıca çalışma alanları; çocuk haklarının güvence altına alınması için savunu faaliyetleri yürütmek, Mardin ilinin çok kimlikli yapısında tüm çocukların katılıma dahil olmaları için çalışmalar yürütmek, çocuk hakları, akran zorbalığı, anlaşmazlık çözümü, toplumsal cinsiyet eşitliği, çevre gibi konularda modüller oluşturarak bunu kentteki diğer çocuklara özellikle (okul dışı kalmış ve sınır köylerdeki çocuklara) ulaştırmak ve kentin çocuklara uygun, çocuk dostu olması için çalışmalar yürütmektedir.

İÇİNDEKİLER

1. Mardin Çocuk Dostu Kent Strateji Belgesi

1.1 Giriş

1.2 Amaç ve Kapsam

1.3 Yöntem

1.4 Çocuklarla Yapılan Odak Grup Görüşme Soruları ve Yanıtları

1.4.1. Çocukların Kent Hakkındaki Düşünceleri

1.4.2. Çocukların Çocuk Dostu Kente Dair Görüşleri

1.4.3. Çocukların Vakit Geçirdiği Yerler

1.4.4. Çocuk Hakları Kapsamında Kentin Çocuklar Tarafından Değerlendirilmesi

1.4.5. Yaşama ve Gelişme

1.4.6. Eğitim

1.4.7. Güvenlik

1.4.8. Sağlık – Çevre

1.4.9. Katılım

1.4.10 Aktivitelere Erişim

1.4.11. Sosyalleşme

1.4.12. Ulaşım

1.4.13. Çocukların Kent Tasarımı

1.5. Görüşme çıktılarının değerlendirilmesi

2. Sonuç ve Öneriler

1. Mardin Çocuk Dostu Kent Strateji Belgesi

1.1. Giriş

Mardin Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde, Suriye ile sınır komşusu olan ve birçok din, dil, kültürün bir arada yaşadığı, kendine özgü mimarisi olan tarihi bir şehirdir. Pek çok mimari, kültürel, etnik zenginlikleri, abbara ve taş evleriyle özel bir dokuya sahiptir. Yüzölçümü 8.858 km² olan, nüfusu 2023 yılı sonu TÜİK verilerine göre 888.874 olan bir şehir özelliği taşır. Kır nüfusu kent nüfusunun gerisinde kalmış olan genç bir nüfus yapısına sahiptir.

Mardin Çocuk Dostu Kent Strateji Belgesi, kentte yaşayan çocukların temel ihtiyaçlarına odaklanarak onların yaşam standartlarını yükseltmeyi ve kent yaşamının her alanında onların haklarını korumayı ve Mardin'de çocukların daha mutlu, sağlıklı ve güvenli bir yaşam sürdürmelerini amaçlamaktadır.

Çocuk Dostu Kent Strateji Belgesi, Her Yerde Sanat Derneği & Sirkhane'nin faaliyetlerine katılan çocuklar tarafından oluşturulmuştur. Bu belge, çocuk dostu bir kentin temel özelliklerini ve ihtiyaçlarını belirleyen, yerel yöneticileri ve yönetimleri bu belge etrafında birleştiren, çocuklar için daha güvenli, katılım ve hak odaklı bir kent yaratmayı amaçlayan ve bu doğrultuda çalışmalara temel oluşturan bir yol haritasıdır.

Bu çalışma Avrupa Birliği'nin maddi desteğiyle Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM) tarafından yürütülen Örgütlenme Özgürlüğünün İzlenmesi Projesi kapsamında desteklenen Mardin Her Yerde Sanat Derneği & Sirkhane tarafından, Sirkhane'nin aktivitelerine katılım sağlamış olan çocuklarla birlikte, Mardin kentine ait bir "Çocuk Dostu Kent Strateji Belgesi" oluşturmak amacıyla yapılmıştır.

Çalışmaya Mardin'e bağlı Artuklu, Kızıltepe, Midyat ilçelerinde yer alan yerel ve geçici koruma altında olan, 7-17 yaş aralığındaki çocuklar dahil olmuştur. Bu çalışmayla; çocukların yaşadıkları kenti nasıl gördükleri ve kent hakkındaki görüşleri dikkate alınmış, çocukların kenti çocuk dostu yer anlamında değerlendirmeleri istenmiş ve yaşadıkları yerleri çocuk dostu olarak görüp görmedikleri ve bunun nedenleri anlaşılmasına ve tespit edilmeye çalışılmıştır.

Çocuklarla yapılan görüşmeler öncesinde tüm çocuklarla Çocuk Hakları Sözleşmesi konulu oturumlar yapılmış ve "çocuk dostu kent" kavramı çocuk hakları bağlamında ele alınmıştır. Ardından kendileriyle yapılacak olan görüşmelerde, çocukların kenti, çocuk hakları açısından düşünüp değerlendirmesi rica edilmiştir.

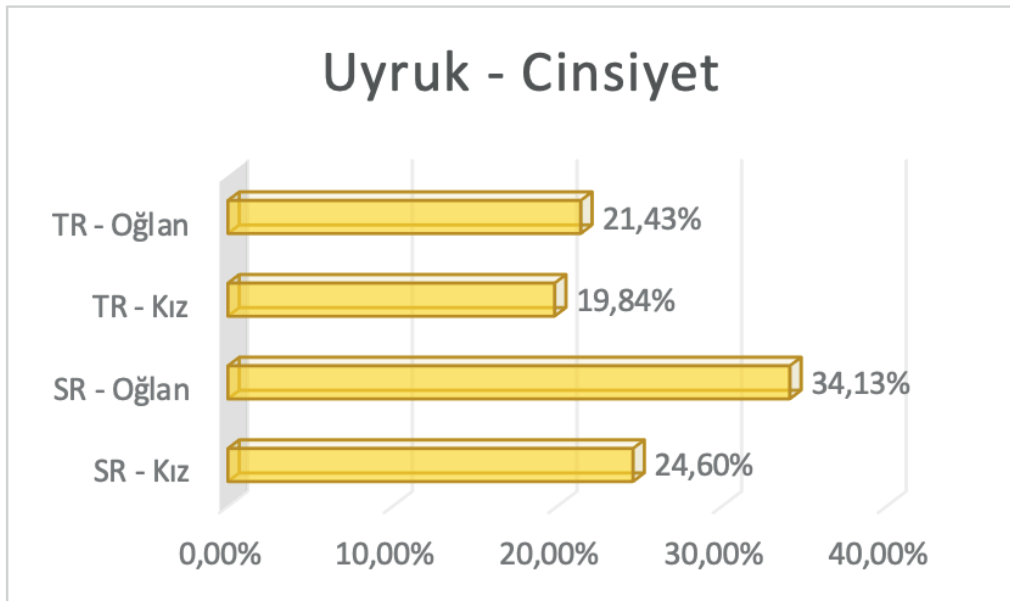
Görüşme soruları, çocukların ihtiyaçları ve hakları ile ilişkili; yaşama ve gelişme, fiziksel çevre, sağlık, katılım, sosyalleşme, eğitim, oyun, güvenlik gibi unsurlar dikkate alınarak oluşturulmuştur. Görüşmelerde çocuklar hem fikirlerini dile getirmiş hem de post-itler kullanarak düşüncelerini yazılı olarak da belirtmiştir.

1.2. Amaç ve Kapsam

Araştırma ile çocukların, Mardin kentine dair görüşlerinin “çocuk dostu kent” kavramı kapsamında alınması, bu görüşmelerden elde edilen sonuçlarla bir kent strateji belgesi oluşturulması ve yerel yönetimlerin uygulayabileceği politikalar geliştirerek karar alma süreçlerine katılması amaçlanmıştır.

Bu araştırma Mardin’de ikamet eden T.C. vatandaşı ve geçici koruma altında bulunan 123 çocukla yapılmıştır.

Araştırma, sonuçlarının genellenebilirliğini artırmak amacıyla Mardin’in üç farklı ilçesinde (Artuklu, Kızıltepe-İstasyon, Midyat) bulunan çocuklarla birlikte yapılmıştır. Yapılan odak grup görüşmelerine farklı ilçeden katılan çocukların nüfus dağılımının, cinsiyetlerinin, yaşlarının ve uyruklarının yaklaşık oranda olmasına dikkat edilmiştir.

Midyat	İstasyon	Artuklu	Toplam
57	23	43	123

1.3. Yöntem

Bu çalışma temel araştırma türlerinden olan odak grup görüşmeleri ile yapılmıştır. Belli bir konu hakkında grubun fikirlerini tartıştığı bir yöntemdir. Bu kapsamda; çocukların görüşlerinin tartışıldığı ve post-itlere kaydedildiği bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda 7-9 yaş aralığındaki bazı çocukların çocuk dostu kente dair algılarını ve deneyimlerini resimler çizerek gösterdikleri oturumlar yapılmıştır.

Görüşmeler 10-12 kişi arası, farklı etnik gruplardan oluşan, kız ve oğlan çocuklarının birlikte olduğu, farklı yaş aralıklarının dikkate alındığı çocuk grupları ile yapılmıştır. Görüşmelerde 1 moderatör ve 1 yazıcı yer almıştır. Görüşmeler 45 dk + 15 dk (ara) + 45 dk'lık oturumlar şeklinde, çocuklara uygun olarak hazırlanan tüm ilgili bilgilendirmelerin yer aldığı, ihtiyaç arasının ve hareketlendirici oyunların olduğu yapılandırılmamış ve odak grup görüşme formları kullanılarak yapılmıştır.

Görüşmeye katılan tüm çocuklardan ve bakım verenlerinden sözlü ve/veya yazılı onaylar alınmıştır. Çocuklara fikirlerini rahatlıkla paylaşabilecekleri, görüşmelerin bir sınav olmadığı, doğru veya yanlış cevapların olmadığı, sorulara cevap vermek zorunda da olmadıkları ve görüşmeden istedikleri vakit ayrılacakları, katılımın gönüllülük esasına dayandığı gibi bilgiler tüm görüşmelerin başında verilmiştir.

1.4. Çocuklarla Yapılan Odak Grup Görüşme Soruları ve Yanıtları

Görüşme soruları ve çocuklardan alınan yanıtlar derlenerek olduğu gibi farklı başlıklar altında aşağıya eklenmiştir:

1.4.1. Çocukların Kent Hakkındaki Düşünceleri

Çocuklara kent deyince aklınıza neler geliyor diye soruldu ve yanıtlar alındı.

a.Kent denince aklınıza neler geliyor?

“Kent deyince aklımıza kaldırım, sokak hayvanlarının konulacağı kulübelerin olması, kafeler, lokantalar, kentin kendine has yemekleri, halk oyunları, parklar, salıncaklar, güzel lunaparklar, kapalı parklar, güzel piknik alanları, hastane, ilçeler, hayvanat bahçesi, mahalle, AVM, evler, güzel ağaçlar, kütüphane, iletişim, öğrenciler, insanlar eczaneler elektrikler, ışıklar, binalar, havuzlar, okullar, çarşı, dükkân, büyük parklar, cami, müze, hastane, büyük evler, oteller, karakollar, spor salonu, ormanlar, binalar, sinemalar, futbol sahaları, kuyumcu, internet, arabalar, minibüs, eğitim alanları, kütüphane, havalimanı, bankalar ve dönerciler , insanların topluca kaldığı yerler, yollar, eski medeniyetler, kültürler, insanlar, toplumlar gelir” yanıtları alındı.

b. Mardin denince aklınıza neler geliyor?

Mardin, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle ünlü bir şehirdir. Dar sokakları, taş evleri, Mezopotamya'nın eski izlerini taşıyan tarihi yapıları ve leziz yöresel mutfağıyla tanınır. Çocuklarla yapılan görüşmelerde de çocuklar Mardin'in tarihinden ve kültüründen sıkça bahsetmişlerdir.

Mardin deyince aklıma “konaklar, tarihi eserler, parklar, çarşılar, fuarlar, şırdan, tatlılar, yemekler, camiler, tarihi eserler, müzeler, medreseler, eski bir yer, elbise kültürü, eğlence alanları, çevre ve gürültü, düğün, sokaklar, Türk kahvesi, kültür, Mardin fıncığı, mimari yapı, eski binalar, turistler, eski taşlar, insanlar, çocuklar, yüksek kesimli yerler, tarlalar, tarım, hayvanlar, pazarlar, şal, kültür, karakollar, eski eşyalar, arabalar, Midyat başkanı, taş evler, mağaralar, konuk evleri, dağlık alanlar, Mardin parkları, Mardin gezileri, Mardin eserleri, Mardin lokantaları, Mardin oyunları, Mardin sporları, eski evler, farklı bir kültür, her şeyin ucuz olması, sınırları olan insanların yaşadığı yerler, kurak bir yer, küçük bir yer ve Süryani şarabı gelir” yanıtları alındı.

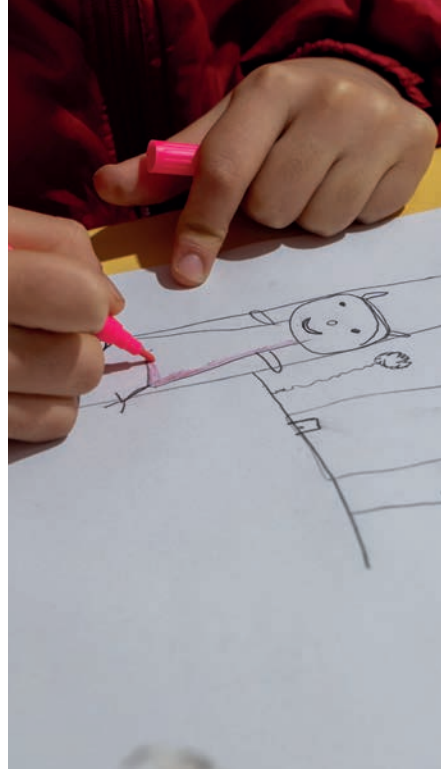
c. Yaşadığınız mahallenin, kentin olumlu veya olumsuz yönleri nelerdir?

“Mahallede oyun oynarken mahalle sakinleri kızıyor. Yağmur yağdığında evimizin önü su topluyor. Kapıyı açtığımızda su eve giriyor. Bundan dolayı sokağımızın yolunun yapılması gereklidir. Mahallede top oynarken mahalleden tır geçti ve topumuzu patlattı. Benim de tır üzerime geldi. Sokaklarda ve mahallede büyük araçlar geçmesin. Çok hırsız var. Her yerde çöp var. İnsanlar çok duyarsız. Park yollarında arabalar geçmese parklarda daha iyi zaman geçiririz.”

“Bahçemizde güzel çiçekler var. Halı saha var, parklar var. Olumsuz tarafı bahçelerin kirli ve çamurlu olması. Kişilerin, hırsızların parkları yıkıp parklarda kavgaların olması. Yollar bozuk, kirli, parklar kırık ve kırık olduğundan dolayı zarar görüyoruz. Tamir edilmesini istiyoruz. Okullar eski okulların yenilenmesini istiyoruz. Güvenli alan yok mahallede bekçi istiyoruz. Oyun için sadece Sirkhane var. Dersler arkadaşlar tarafından bölünüyor öğretmenler arkadaşlarımızı dövüyor. Okul bahçesindeki ağaçlar kırık ve öğretmenler ilgilenmiyor oyun oynayamıyoruz. Yolların düz olmaması, herkesin yere çöp atması. Okulların yenilenmesini istiyoruz. Parklarda bekçiler olsun. 1 ile 4. sınıfa giden çocuklar aynı okulda 5 ve sonrası ise farklı okullara gitsinler oyun oynarken çok fazla çarpıyorlar. Müdürler öğretmenleri ile konuşmalı ve ilgisiz öğretmenleri çıkartmalı. Mahallede kameralar olsun. Mahallede trafik ışıkları olsun. Drone ile çekim yapsınlar araçlar için. Her mahallenin birçok toplayıcısı olsun, her kapı önünde bir çöp kutusu olsun geri dönüşüm kutuları olsun. Mardin kirli, yerler kırık, merdivenler çok düz ve küçük olsun.”

“İyi komşuların olması, kameraların artırılmasını istiyoruz. Mahallenin kirli olması, dükkanların erken kapanması. Mahallede çok toz var. Binalar eski ve hemen yıkılabilirler. Mahallede oynayamıyoruz çok araç geçiyor. Her mahallenin bir futbol sahası olsun. Oyun oynayınca binalardan şikayetler geliyor. Top gürültü var diyor. Okul kapıları her zaman açık olsun istediğimiz zaman orada oynayalım.”

“Yollar yokuşlar kötü asfalt atsınlar. Her sitenin bir parkı olmalı. Güvenlikçiler eklensin. Evin camını açtığımda binaları görüyorum ağaçları görmek isterdim. Mahallede zorbalık yapılıyor çocuklar korkuyor ve okulda da zorbalık yapılıyor. Ara sokaklar karanlık. Akşam şehirde çok ses var sokak hayvanları saldırgan onların barınaklara götürülmesini istiyorum. Pazar günleri yukarı Mardin’de trafik sıkışıyor buna bir çözüm bulmalarını istiyorum. Yolların bozuk olması olumsuz tarafı olumlu tarafı yok.”

d. Kentinde mutlaka olmasını istediğin şeyler var mı? Nelerdir?

"Top oynayacağımız bir alanın olması. Gezi yapılsın, bisiklet yolları yapılsın, misket oynama alanı yapılsın, tenis masası yapılsın. Deve, stadyum, tarihi eserler, deniz ve nehirlerin olmasını isterim. AVM, her yerin temiz olmasını, sağlam parkların olmasını istiyoruz.

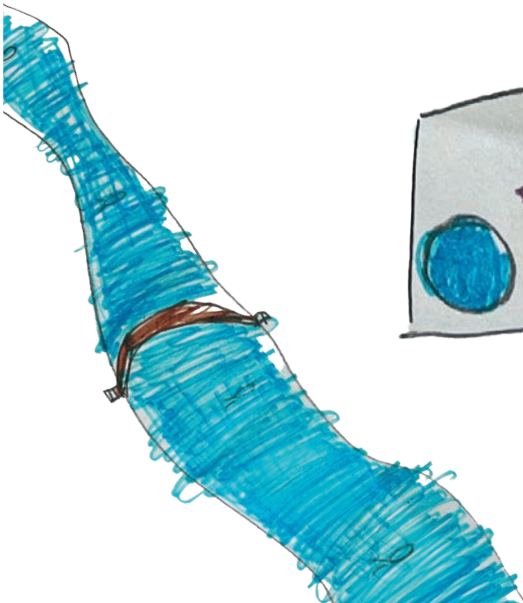
"Küfretmeyen insanlar olsun, iyi insanlar olsun kötü insanlar olmasın, çöpler yere atılmasın yerler temiz olsun, cam kırıkları olmasın, pencereler sağlam olsun. "

"Her parkta 2 salıncak fazladan olsun. Daha fazla elektrikli parkların yapılması"

"Oyun park alanları büyük olsun."

"Mahallemizde bir park isterdim. Mahallede bir futbol sahası olmasını isterdim. Sokaklarda ampullerin olmasını isterdim. Mahallelerde güvenlikçilerin olmasını isterdim. Okullarda fazla beden dersinin olmasını isterdim. Sokaklarının temizlenmesini isterdim. Hastanelerin güvenli bir yer olmasını istiyorum. Mardin'de ünlülerin olmasını ve eğlence alanların çoğaltılmasını istiyorum. "

"Park, deniz olsun, köprü olsun. "

1.4.2. Çocukların Çocuk Dostu Kente Dair Görüşleri

a. Çocuk dostu kent nedir sizce?

Çocuklara “çocuk dostu kent” kavramını daha önce duyup duymadıkları soruldu. Çoğu çocuğun bu kavramı ilk kez duyduğu gözlemlendi ve bu konudaki ön bilgileri, fikirleri soruldu. Verilen yanıtlar; “okulların güvenliği, çocukların mutlu olduğu ve eğlendiği yer, kapalı güvenli parklar, çocuklar için güvenli yer, zarar vermeyen yerler, okulların merdivenlerinin kaygan olmadığı yerler, sokakların düz olması, evlerde ısınmak için bir düzenin olması, yerlere çöp atılmaması, hakların olduğu, parkların güvenli olduğu, evlerin sağlam olduğu, evlerde ısınmak için kaloriferin olduğu, parklarda bir yerin bozuk olmadığı, parklarda güvendiğin birilerinin olması, okullarda kapıyı gözeten birinin olması, bir bıçaklı yerden ve alanlardan uzak durulması, hastane kapılarında güvenlikçilerin olması, silahtan uzak durulması, okullarda zarar veren yerlere girilmemesi, çocuk haklarını koruyan kollayan şehir, çocuklar için güvenli yerler, evim, okulum” şeklinde oldu.

1.4.3. Çocukların Vakit Geçirdiği Yerler

a. Kentte en çok vakit geçirdiğiniz yerler nerelerdir? Bu yerler sizce çocuk dostu mudur?

Çocuklardan günlük hayatlarında en sık vakit geçirdikleri alanların neresi olduğu ve bu alanların çocuk dostu olup olmadığını düşünmeleri, buna göre yanıt vermeleri rica edildi. Verilen yanıtlar şöyle:

“Okulda, evde ve sokakta vakit geçiriyorum. Sokağımızdan çok fazla araba geçiyor güvenli değil. Mahallede, halı sahada, parklarda, Sirkhane’de, eğlence merkezlerinde, bahçelerde, odalarında, lunaparkta, evde, bahçede, sokakta, oyun alanları, restoranlar, tiyatro alanları, AVM. Buralar çocuklar için güvenli değil bir çocuk evdeki merdivenlerden düşebilir daha önce böyle bir durum yaşandı. Daha önce bir çocuk lunaparktaki çarpışan arabaların arasında kaldığını beyan etti. Bahçede, evde, mahallenin önünde akrabaların evinde, Sirkhanede, futbol sahası en çok gezilen yerler.”

“Mahalleler güvenli değil çünkü hırsız oranı çok fazla, saha güvenli değil çünkü uzak ve güvensiz, sahada köpekler var. Futbolda arkadaşlarımdan zarar görüyorum. Tehlikeli bazı yerlerde kameraların olmasını isterim. Evin bahçesi, kuran kursu, basket sahası, telefon, robotik kodlama kursu, arkadaşlarla vakit geçirmek. Çocukların girebileceği her yer.”

b. Okuldan sonra zaman geçirmek için hangi aktiviteleri tercih edersiniz?

“Oyun oynuyoruz. Kurslara gidiyoruz. Telefonla oynuyorum. Ödevlerimizi yapıyorum. Ders çalışmak. Telefonla uğraşmak. Televizyon izlemek, futbol oynamak, okuldaki kurslara katılmak. Yemek yiyoruz, ders çalışıyorum, dışarıda maç oynuyorum. Arkadaşlarımla mahallede oyun oynayarak zaman geçiriyorum. Sokakta, parkta oyun oynarız. Bulaşık yıkamak, evi süpürmek, pubg oynamak, spor yapmak. Evin önünde oyun oynarız. Kızlar okuldan eve gidiyorlar evden hiç çıkmıyorlar erkekler ise sahaya gidiyorlar, AVM'ye gidiyorlar. Arkadaşlarımla resim yapmak . Ödevimiz varsa ödev yapıyoruz. Ödevimiz olmadığında telefonla oynuyoruz.”

1.4.4. Çocuk Hakları Kapsamında Kentin Çocuklar Tarafından Değerlendirilmesi

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi'nin birinci maddesine göre; 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılır. Çocuk hakları, dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu yaşama, korunma, sağlık, eğitim, oyun, katılım gibi haklarının hepsini birden tanımlar.

Çocuk haklarını hayata geçirmeyi amaçlayan bir kent; yönetim sistemini, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin dört ilkesi üzerinde temellendirmelidir. Bu ilkeler; “ayrımcılık yapmamak”, “çocuğun yüksek yararını gözetme”, “yaşama ve gelişme hakkı” ve “çocuğun görüşüne saygı duymak”tır. Bu temel ilkelerin ve Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin yerine getirilmesi, çocuklar için daha iyi yaşam koşullarının sağlanması ve risk altındaki çocukların durumunu iyileştirecek önlemlerin alınması, yerel düzeyden başlayacak uygulamalarla mümkün olabilir.

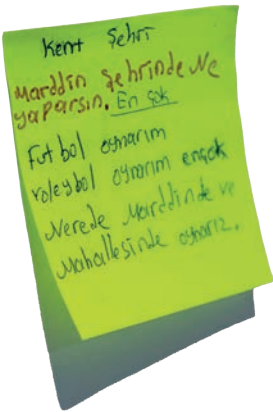

1.4.5. Yaşama ve Gelişme

Çocukların sağlıklı bir biçimde yaşamlarını sürdürebilmeleri için her türlü zarar, ihmal, istismardan korunması gerekmektedir. Aynı zamanda çocukların gelişimini, potansiyelini destekleyecek bir ortamın ve yaşamsal refahın sağlanması gerektiği ve bunun bir hak olduğu bilinmelidir.

a. Mardin'de yaşamak size ne hissettiriyor?

"Güzel mutlu hissettiriyor. İyi hissettiriyor, mutlu enerjili hissettiriyor. Kötü hissettiriyor çünkü evin önünden çokça araç geçiyor. Çok güzel rahat hissettiriyor. Çok güzel çünkü burada müzeler var ve tarihi eserler çok güzel. Mardin çarşısı çok güzel bana iyi hissettiriyor güvenli hissettiriyor. Çok güzel çünkü burada müzeler var parklar var. Anlayışlı ve yardımsever insanların olması, güvenliği az hissediyorum çünkü bazı yerlerde korkunç şeyler oluyor bir kere beni kaçırdılar ondan dolayı ben Mardin'in çok güvenilir olduğunu düşünmüyorum. Arkadaşlarımla resim yapmak bana iyi hissettiriyor. Mutlu hissediyorum. Burada arkadaşlarla parkta vakit geçirmek güzel. Dağ manzarası var huzurlu bir yer ama fazla bina yapılıyor bundan dolayı mutsuz oluyorum. Eski Mardin'i gezmek güzel hissettiriyor. Mardin'de yaşamak çok güzel. Mutluyum."

1.4.6. Eğitim

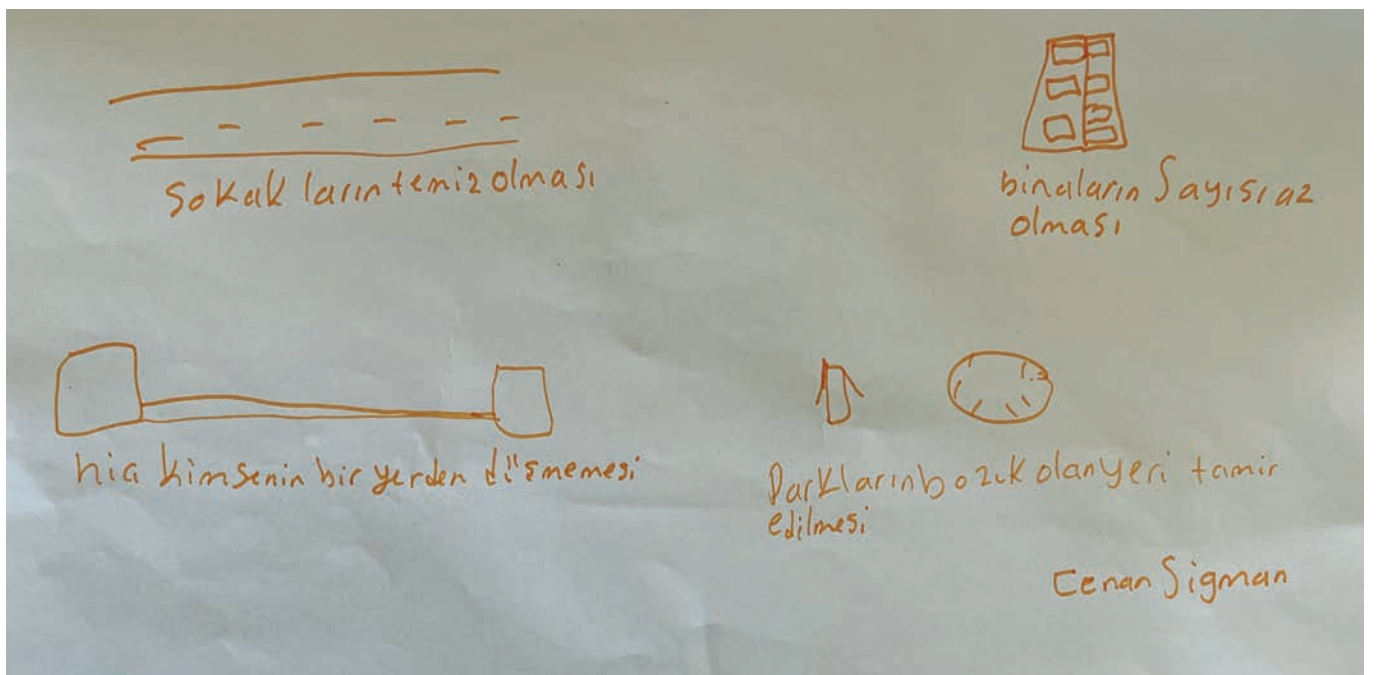
a. Mardin'de gittiğiniz okulların fiziki durumları nasıl? Çocukların iyi eğitim alabilmesi için neler yapılabilir?

"Duvarlar çatlak, okulun çevresini saran duvarlar çok düşük, güvenli değil. Okul duvarlarının üstüne bilinmeyen kişiler tarafından küfürler yazılmış."

"Okulların kolonları kırık. Okulda futbol çizgilerinin olmasını istiyoruz. Okullar çok kirli. Gittiğimiz okulun tuvaletinde büyük bir delik var. Tuvalet kapıları kırık. Tuvalette elektrik sistemi açıkta bunlar düzeltilmeli. Okullarımızın masaları kırık, duvarları kirli, merdivenler kaygan."

"Okul bahçesindeki ağaçlar kırık. Öğretmenler ilgilenmiyor müdürler öğretmenlerle konuşmalı ve ilgisiz olan öğretmenler çıkartılmalı. Yeni okullar yapılmalı. 1 ile 4 sınıfların okulları aynı olmalı 5 sınıf ve üstü çocukların farklı olmalı. Okullar kırık olmasın, temiz olsun, çöpler yerde olmasın, her yerde çöp kutusu olsun."

"Yerler kaygan yerlere bant yapıştırılması gerekiyor."

"Halı sahada taş olmasın halı olsun, okullarda park olsun, okullar eski boyansın, okullarda yemek yeri olsun lavabolar bakımsız temiz olması gerekiyor. Lavabolardan koku gelmesin."

"Sıralar kırık, duvar çok sert, yerler kirli, okul çok eski eşyalar çok eski okulun tavanı düşüyor. Tahtalar bozuk yağmur yağdığında çatıdan su akıyor, pencereden su giriyor. Yeni sıraların olmasını istiyoruz. Peteklerden su geliyor. Sandalyeler kırık, okul duvarları çok düşük. Okulda tabletlerin olmasını isterim. Sıraların sağlam olmasını isteriz. Okulumuzun tamir edilmesini isteriz. Okul duvarının daha yüksek olmasını isterim."

"Okul bahçelerinde ağaç yok."

"Okulu boyadılar ama arkadaşlarım mahvettiler. Çocuklar duvarlara tekme atıyor bundan dolayı duvarlar kirli."

b. Eğitim ve öğrenimle ilgili sizin istek ve beklentileriniz nelerdir?

"Öğretmenimiz bazen arkadaşlarımız dersi dinlemediğinde onlara kızıyor. Beden dersi olsun, okulda film günleri olsun. Okulun içinde spor salonu olsun. Herkese bilgisayar ya da tablet verilmesi. Öğretmenlerin dersleri daha eğlenceli anlatmaları. Yeni okullar yapılsın. Sınıflarda şikayet kutuları olsun. Okullar her zaman açık olsun. Her gün okullarda bir saat beden dersi yapardım. Okul sayılarının arttırılması, okula yakın olmayan evler için yolların asfalt olması, kütüphanenin ve anaokulların özel çocuklara göre yapılması, okullarda ders süresinin arttırılması ve farklı dillerin eklenmesi. Çocuklar daha fazla ders alsın. Okulda daha fazla hoca olsun. Alamadığımız konuları tekrar edelim. Hocalar konuları eğlenceli aktarsın. Kütüphanelerde daha çok hikâye kitapları olsun, çocuklar daha çok kitap okumalı. Kantindeki ekmeklere daha çok sucuk konulsun. Kantin parasız olsun. Tatiller çok olsun. Eğitimi geliştirmek için baskı yapmadan eğlenceli hale getirmeleri gerekir. Kız yurtları yerine erkek yurtları da yapılsın. Her yerde kız yurdu var. Farklı ülkelerden gelenlere zorbalık yapılmamalı. Eğitimin biraz kolaylaştırılması gerekiyor. Sınavların klasik olması yerine normal şıklı sorular olsun. Türkiye'nin kuralları Almanya'nın kuralları gibi olsun. Öğretmenimiz bazen arkadaşlarımız dersi dinlemediğinde onlara kızıyor."

1.4.7. Güvenlik

a. Çocukların güvenliği için neler yapılabilir?

"Oyun oynadığımız yerde camlar var kaldırılmasını istiyoruz. Bazı insanlar kötü şeyler içiyorlar ve evimizin yakınına atıyorlar. Araçlar mahallemizde hızlı geçiyor. Yaya geçidi yapılabilir. Hırsızlardan korunmalı parklarda ve sokaklarda güvenlikçilerin olması gerekiyor. Evlerin hasarlı olup olmadığına bakılması gerekiyor. Sokaklarda bekçi olsun. Parklar kırık olmasın, sağlam olmasını istiyoruz. Okulların da sağlam olmasını istiyoruz. Kameraların arttırılması. Parklara bekçiler konulabilir. Evin önünde top oynuyoruz ancak sahada oynamak isterdim. Biz sokakta futbol oynuyoruz ve oralarda güvende olmuyoruz. Park ve saha olmasını istiyoruz. Okulda da futbol sahasının olmasını isterdim. Dolmuşlar çok dolu okullara rahatlıkla gidemiyorum. Hayvanlara aşı yapılsın, bina yerine daha çok ağaç dikilsin, geri dönüşüm kutuları artırılsın. Okulda çocuklar bana karışıyorlar. Bunun için önlem alınsın."

b. Kentte güvenli ve rahat hissettiğiniz yerler nerelerdir?

"Evde ve annemin yanında olmak. Ev, okul, kendi evimizde. Gençlik Merkezi, ÇATOM, oyun parkları "

1.4.8. Sağlık – Çevre

a. Sizce Mardin temiz bir yer mi? Mardin’de çevremizi temiz tutmak için neler yapabiliriz?

“Hayır, temiz değil geri dönüşüm kutuları olsun. Mardin’in temiz bir yer olduğunu düşünmüyorum. Temiz tutmak için çöpleri toplamalıyız, ineklerin dışkısını temizlemeliyiz.”

“Temiz bir yer olduğunu düşünüyorum. ”

“Her mahallede çöp toplayıcısı olsun her evin önünde bir çöp kutusu olsun. Geri dönüşüm kutuları olsun.”

“Mahallenin her yeri temizlensin. Mardin kirli bir yer.”

“Çöplerin yere atılmasından dolayı her yerde çöp kutuları kullanılması gerekiyor. Mahallede çok çöp var. Çevremizi temiz turalım. ”

“Yerleri temiz tutmamız gerekiyor, çöpleri çöp kutusuna atmamız gerekiyor. Mahallemizde yerlerde taş olmamasını istiyoruz. Çevreyi kirletenlere ceza verilsin. Yere sakız atanlara ceza verilsin. Mardin’in bazı yerleri temiz bazı yerleri kirli. ”

1.4.9. Katılım

Her çocuğun kendi yaşamıyla ilgili görüşlerini ifade etme ve bu görüşlerin dinlenilip, dikkate alınması hakkı vardır. Çocukların karar alma süreçlerine katılmaları için düşüncelerini ifade edebilecekleri alanlar yaratılmalı ve yöntemler belirlenmelidir. Çocukların fikirleri ciddiye alınmalıdır. Bu fikirlerin hayata geçmesi için yetişkinlerin de samimiyetle gayret göstermesi, katılım ilkesi gerekliliklerindedir.

a. Şehrin tüm çocuklar için eşit, adil, ayrımcılık uygulanmayan (din, ırk, cinsiyet) bir yer olduğunu düşünüyor musun? Neden?

Çocuk hakları tüm çocuklar içindir ve çocukların dilleri, dinleri, fiziksel özellikleri, cinsiyetleri, kimlikleri, sosyal ekonomik durumları gibi hususlardan dolayı herhangi bir haktan faydalanamama durumu söz konusu olmamalıdır. Bu bağlamda çocuklardan, yaşadıkları şehri ayrımcı uygulamalar kapsamında düşünüp değerlendirmeleri istenmiştir. Verilen yanıtlar şöyle;

"İrkimden dolayı bana ayrımcılık yapılıyor. Suriyeliler ile dalga geçiliyor. Sözel zorbalık yapılıyor. Düşünmüyorum çünkü küçük yaşta çocuklar evlendiriliyor. Mardin de bazı insanlar ayrımcılık yapıyor. Yakın yerler güvenlidir. Dilden dolayı bize zorbalık uyguluyorlar. Farklı ülkeden geldiniz diyorlar. Araplarla dalga geçmeleri ailesi olmayan çocuklarla dalga geçmeleri. Türkler Suriyelilere yani bize ayrımcılık yapıyor bizimle alay geçiyorlar ailelerine ve çocuklara bununla ilgili eğitim verilebilir. Okula ilk gittiğimde Türkçe bilmediğim için arkadaşlarım bana zorbalık yaptı. Suriyeli olduğumuz için bizimle dalga geçiyorlar. Okullarda bizimle dalga geçiyorlar bize Suriyeli diyorlar biz yabancı vatandaş olduğumuz için bizimle dalga geçiyorlar bazı komşularımız iyi bazı komşularımız kötü, herkesin farklı davranışları, ayrımcılıkları var. Okullarda bizi hep dışlıyorlar biz kendimizi onların vatanından hissetmiyoruz. Suriyeliler ile Türkler arasında çok fark var okullarda Suriyeliler ile dalga geçiliyor. Suriyeliler yurt dışına çıkamıyor ben Suriyeliyim burada olduğum için okulda çok ayrımcılık oldu mesela arkadaşım kavga edip hocanın yanına gittiğimizde bizi dinledikten sonra kavga ettiğim kişi yalancı şahit getirip hoca ile konuşturuyor hoca da ona inanıyor. Çocuklar zorbalık yapıyor mahallemizde ve okulda bizlere zorbalık yapılıyor."

1.4.10 Aktivitelere Erişim

Mardin’de çocukların oyun oynayabileceği alanlar var mı? Varsa nerelerdir? Sizce oyun alanları nasıl olmalıdır? Park ve oyun alanlarında nelerin geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

“Hayır yok, okulların bahçesi var ancak çok uzak olduğu için gidemiyoruz. Burada top sahası olsun. Boş alanlar değerlendirilsin. Yaya geçidi yapılabilir. Parklarda güvenliğin sağlanması. Halı saha, spor alanları, sitenin parkı bunlar güvenli ve temiz olmalı. Oyun için sadece Sirkhane var. Parklarda bekçilerin olmasını istiyoruz. Parka giden yollar işaretli olsun, parka korkmadan kaybolmadan gidelim. Parklar, AVM’ler, eğlence merkezleri, okullar, spor alanları dersaneler, parkların daha büyük olması, parkların içinde yeşillik olması, kaydırak ve salıncakların olması daha güvenli olması. Çimenlerde oturalım. Parklarda lunapark olmalı, eşyalar sağlam olsun ve çok fazla sandalye olsun. Sokakta oyun oynuyoruz evimizin önünde park olmasını isterim. Okullarda park olmasını isterim. Sokaklarda, kapı önünde, sahalarda, okulda oynuyoruz. Sokakta oynuyorum ancak sahada oynamak isterdim. Okulda saha olmasını isterdim. Sokakta oynarım ama ben lunaparkta oynamak isterim. Evde oyun oynuyoruz. Parklarda oynuyoruz. Parkların tamir edilmesi, parklara güvenlikçilerin konulması, parklara kameraların konulması.”

“Parktaki kaydırığın camlı olmasından dolayı çatlamış bundan dolayı kaydırığı kullanamıyoruz. Salıncakların zincirlerinin olmaması. Parklardaki malzemeler daha güvenli olabilir. Park alanlarının etrafının kapatılması, parklara kameraların takılması, parklarda rakı içilmesinin yasaklanması. Parkta çiçeklerin olması, parklardaki malzemelerin tamir edilmesi. Oyun çeşidi fazla olsun. Bozuk olan malzemeler tamir edilsin. Kaydırığın olması, kaydırığın daha büyük olması, çarpışan arabaların olması, salıncakların büyük olması, salıncakların daha güvenli olması, mesela salıncağa binen kişilerin düşmemesi. Parklardaki salıncakların ipleri uzun olsun. Oturacağımız yerler fazla olsun. Kötü insanları parka koymayalım. Parkların önünde güvenlik olsun çünkü bazen sarhoş insanlar parka geliyorlar. Spor aletleri daha fazla olsun. Parkın içinde market ve kütüphane olsun. Kameralar ve güvenlikçilerin olmasını, sokakta ise ışıkların olmasını istiyoruz. Evimizin karşısında futbol oynuyorum ama evimizin yanında büyük bir çukur var o çukur alanı düzenlenip futbol sahası yapılmasını isterim. Parklar var ancak çok uzak bizler oraya gidemiyoruz. Parklar sağlamlaştırılsın. Büyük çocuklar için parka eşya eklensin, küçük çocuklar için labirentler olsun. Bisiklet için oyun alanlarının olması. Parkların çimleri yok, çim ekilebilir. Salıncaklar ve kaydıraklar yapılsın. “

a. Mardin'de çocukların spor yapabileceği alanların oluşturulması için önerileriniz var mı? Nelerdir?

"Spor yapmak için futbol oynuyoruz. Futbol sahası yapılabilir. Parklardaki spor aletleri tamir edilsin. Spor salonlarının olması küçük çocuklara uygun spor aletlerinin parka konması. Futbol sahası, oyun alanları. Halı saha yapılsın, basketbol sahası yapılsın, tenis sahası yapılsın havuz yapılsın, jimnastik alanı ve spor alanı yapılsın. Spor aletlerinin yaşlara göre parklara konulması. Parktaki spor alanları kırık olmasın. Spor salonunun yapılması spor, aktivitelerin daha çok olması. Spor aletleri var fakat çok eski ve yetersizler eğer iyi bir sağlık isteniliyorsa spor şart. Spor alanlarının kırık olmamasını düzenli olmasını istiyoruz."

b. Sizce Mardin'de çocukların daha mutlu olabileceği neler yapılabilir?

"Parklar, AVM içinde ücretsiz oyuncaklar. Daha fazla oyun alanları yapılabilir. Parka gitmeliyiz. Parka giden çocuklara hediyeler verebiliriz. Çocuklarla oyuncaklarımızı paylaşabiliriz. Hayvanlarla oynayabiliriz. Çocukların eğlenmesi için parklar yapardım. Büyük oyun alanları olsun ve oyun çeşidi fazla olsun. Hayvanat bahçesinin yapılması, millet bahçesi, spor salonu, okul sayısının artırılması, dükkân sayısının artırılması. Park içinde market ve kütüphane olsun. Bizim kapımızın önünde köprü var ben oranın park olmasını isterdim. Parklar yapılabilir."

1.4.11. Sosyalleşme

a. Çocuklar arası sosyal etkileşimi artırmak için neler yapılabilir? Kentteki kültürel, sanatsal etkinlikleri daha çekici hale getirmek için önerileriniz var mı? Nelerdir?

“Oyunlarla etkileşim kurulması. Köy okulları ile merkezdeki okulların birbirini ziyaret etmesi. Okullar arası ziyaretler, oyunlar olabilir. Müzikle ilgilenen kişilerin Mardin’e getirilmesi. Aileleri tanıştırmamız aileler tanıştıktan sonra pikniklere gidebiliriz. Parklara gidebiliriz birbirimize yemekler göndeririz. Okullar arası sporlar geziler yapılabilir. Fuar olması, mahallenin düğün salonları, eğlence merkezleri, mahallede akraba ziyaretleri faaliyetleri yapılması. Okullarda yarışmalar olsun. İlk önce onlarla tanışmak sonlara onlarla oyunlar oynamak. Oyun alanları çoğaltılsın. Gençlerin gidebileceği yerler artırılsın. “

1.4.12. Ulaşım

a. Trafik güvenliği konusunda önerileriniz var mı? Nelerdir?

“Bisiklet yolu olsa, okulda köprü olsa iyi olur. Yaya geçidi olsun, üst geçit olsun, Belediye otobüsleri kameralar olmadığı yerde durmuyorlar. Kaldırımın olması, tehlikeli yerlerde durulmaması, araçların yaya geçidinde durmaması, trafik ışıklarının düğmeli olması, trafik polisinin her yerde olması. Trafik polisleri suç işleyenlere ceza versin, mahallede trafik ışıkları olsun. Parka giden yollar işaretli olsun. Yola geçerken arabaların bizi rahatsız etmesi, lambaların çalışmaması, yolların yapılmasını istiyoruz. Şehir içi durakların artırılmasını istiyoruz. Trafik ışıklarının yayılmasını istiyoruz. Yaya geçidinin fazla olmasını istiyoruz. Trafik polisinin olması. Trafik cihazları hasarlı onarılsın, trafik polisleri olsun, cezalar uygulansın, uyarı cihazları olsun, ambulanslara yol verilsin ambulansların özel yolu olsun. Çukur yerlerin tamir edilmesini, daha çok trafik güvenilir olmasını, trafik işaretlerin çoğaltılmasını istiyoruz. Daha çok ışıklandırma olsun. Park ve bisiklet alanı camlarla dolu bisiklet süremiyoruz. “

1.4.13. Çocukların Kent Tasarımı

a. Nasıl bir kent istersiniz?

Çocuklara nasıl bir kent istedikleri, hayal ettikleri soruldu ve ilgili yanıtlar alındı.

“Ağaçların olduğu bitkilere zarar verilmediği hayvan nesillerinin tüketilmediği suyun olduğu bir yer isterdim. Güvenli, köprüsü olan, çocukların eğlendiği ve mutlu olduğu ve Sirkhane'nin olduğu bir kent isteriz. Çok mutlu, temiz suyumuzun olduğu bir kent olmasını isteriz. Çöplerin çöp kutusuna atıldığı bir kent istiyoruz. Oyun yerlerinde arabalar olmasın. Parkların yanında büfenin olması, temiz düzenli bir kent isteriz. Evlerin iyi olmasını okulların güzel olmasını, sokakların fazla gürültülü olmamasını, güzel bir şehrin olmasını, güvenli bir şehrin olmasını, sokaklarda ışıkların olmasını isterdim. Oyun alanlarının fazla olduğu yer. Oyun oynadığım bir yer isterim. Merdivenlerinin sağlam olduğu bir şehir isterim. “

b. Mardin kentini bir çocuk olarak sen tasarlasaydın nasıl iyi bir kent olarak tasarlardın?

“Mahallelere parke taşı koyardım. Ağaçların etrafına taşlar koyardım. Ağaçları kesmelerini yasakladım. Çocuklar için oyun alanları yapardım. Akşamlar için parklara ışık koyardım. Parktaki kırık eşyaları çıkarırdım. Fakirler için yemek dağıtırdım. Her yere tabelalar koyardım. Her mahallede büyük parklar yapardım. Yolları güzel yapardım. Ulaşımı kolaylaştırırdım. Gelişmiş bir yer olarak tasarlardım. Müzikle ilgilenen kişilerin yoğun şekilde olmasını sağlardım. Daha fazla mimari yapı tasarlardım. Temiz bir şehir yapardım. Lunaparklar ve sahalar yapardım. Çocuklar için parklar yapardım. Bütün çocuklara oyuncaklar dağıtırdım. Yeni okullar yapardım. Hayvanların beslenmesi için alanlar yapardım. Çocukların eğitimi için okullar yapardım. Yakın mahalleler arasında park yapardım. Çocukların eğlenmesi için parklar yapardım. Parklara bekçiler bırakırdım. Mahallelerde düz yollar yapardım. Çocuklar için kurslar yapardım. Ağaçlandırmayı fazla yapardım. Bisiklet yollarını güzel yapardım. Boş alanları insanların faydalanacağı şekilde değerlendirirdim. Çok güzel bahçe yapardım. Park ve bina yapardım market yapardım. AVM yapardım. Çok büyük ve güzel bir spor salonu yapardım. Hastaneleri çoğaltırdım. Her mahallede mutlaka bir park yapardım.

Ağaç dikerdim. Okulları daha büyük yapardım. Her ay yarışmalar yapardım. Yemek atıklarını çöpe atmak yerine çöpün kenarına bırakırdım. Engelliler için yollar ve mekanların olmasına daha dikkat ederdim. Toprağa zarar verecek şeylerin maddelerin olmasına izin vermezdim. Çok çiçekli ve yeşil bir alan olarak tasarlardım. Sokakların temiz olacağı hiç kimsenin çukurlara düşmeyeceği bir yer olarak tasarlardım. Bina sayısının az olduğu ve çok fazla parkın yapıldığı bir yer olarak tasarlardım. Mardin'de turistler fazla kaleye giriş çıkışlar yapardım ve giriş için para alırdım medreselerde aynı şekilde onların giriş çıkışı için de para alırdım. Daha sonra ise bu parayla herkesin gidebileceği alanlar yapardım. Hocaların çocuklara yönelik çevreyi tanımaları için geziler etkinlikler yapardım. İletişim ile ulaşımı kolaylaştırırdım. Binaları en fazla 5 katlı yapardım. Otobüsleri daha çok çoğaltırdım. Geri dönüşümü daha çok yapardım. Çocuk haklarını gözeterek yenilikler yapardım. "

7-9 yaş arası bazı çocukların konu kapsamında çizmiş olduğu resimler.

1.5. Görüşme Çıktılarının Değerlendirilmesi

Çocukların katılımı ve görüşleriyle Mardin kenti, odak grup görüşmesi yöntemiyle değerlendirilmiştir:

- Çocukların; bir kentin fiziki, ekonomik, sosyal, kültürel özellikleri hakkında bilgi ve farkındalık sahibi olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca çocuklar, Mardin şehrinin kendine has özellikleri ve dinamikleri olduğunu bilincindedir.
- Çocuklarla yapılan görüşmeler öncesinde çocukların çoğunun "çocuk dostu kent" kavramını ilk kez duydukları tespit edilmiştir. Çocuklarla uygulanan çocuk hakları oturumları ve kenti bu haklar çerçevesinde değerlendirmeleri ile birlikte, çocukların bir çocuk dostu kenti daha çok "güvenlikli yerler, alanlar", "ihtiyaç ve hak odaklı" olarak düşündükleri tespit edilmiştir.
- Çocukların vakitlerinin çoğunu evde, bahçede, akrabalarında, okulda, sokakta, mahallede, AVM'lerde, spor sahalarında, parklarda geçirdikleri fakat kamusal alan olan sokak, mahalle, saha gibi alanları güvensiz buldukları belirlenmiştir.
- Çocukların istedikleri bir kentin özellikleri olarak; oyun alanları ve parkların çok olduğu, sportif faaliyetler yapabilecekleri alanların olduğu, kendilerine zarar verebilecek insanların ve fiziki yapıların olmadığı, çevrenin temiz ve düzenli olduğu, güvenli gürültüsüz ve ekolojik bir yer olduğu tespit edilmiştir.
- Çocukların bir kısmınının Mardin kentinde yaşamaktan dolayı mutlu oldukları, bu mutluluğun sebeplerinin tarihi yapılar, manzaralar, parklar, iyi insanlar, arkadaşlarla vakit geçirmek gibi sebeplere dayandığı ortaya çıkmıştır.
- Çocuk katılımı ve çocuk koruma açısından Mardin kenti çocuklar tarafından değerlendirildiğinde; özellikle farklı etnik gruba ait çocukların mahallelerde ve okullarda zorbalığa, ayrımcılığa uğradığı aynı zamanda çocuk yaşta erken evliliklerin olduğu yani hak ihlallerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu anlamda kentin adil, kapsayıcı, eşit bir kent olarak görülmediği belirlenmiştir.
- Kentte altyapı, ulaşım, ses, aydınlatma, trafik gibi problemler yaşandığı ve bu problemlerin çocukların hareket alanlarını kısıtladığı tespit edilmiştir.
- Mardin kentinde kentleşmenin giderek arttığı fakat çocukların daha fazla yeşil alanların olmasını tercih edildiği tespit edilmiştir.
- Çocukların oyun alanları için genellikle ev, mahalle, sokak, okul bahçesi gibi daha yakın ve güvenli buldukları yerleri kullandıkları belirlenmiştir. Mardin kentinde oyun alanlarının, parkların; yetersiz olduğu, uzak olduğu belirlenmiştir. Parkların büyük, sağlam, çeşitli (farklı malzeme, farklı yaşlara uygun, dinlenme, market, okuma alanları gibi), güvenli, yakın, yeşil olması gerektiği belirtilmiştir.
- Kent erişilebilirlik anlamında da değerlendirilmiştir. Çocukların, oyun alanlarına, parklara uzaklıktan dolayı ulaşımının kısıtlı olduğu, okullara erişim hususunda da ulaşım araçları doluluğundan ötürü sıkıntı çektikleri gözlemlenmiştir.

- Çocukların eğitim amacıyla gittikleri okulların, fiziki yapılarının ve çevresel koşullarının kötü olduğu, teknolojik aletlerin yetersiz olduğu ve sosyal faaliyetlerin yeterince olmadığı, güvenlik zafiyetlerinin olduğu belirtilmiştir. Ayrıca okullarda öğretmenlerin yaklaşımlarının ayrımcılığı teşvik ettiği, denetim mekanizmalarının yeterli olmadığı, okulların katılımcı ve kapsayıcı olmadığı, çocukların yeterince sağlıklı beslenemediği ve bilgiye erişimde sıkıntılar yaşadıkları tespit edilmiştir.
- Çocukların okul dışı boş vakitlerinde kurslara gittiği, telefonla ilgilendiği, okul ödevlerini yaptığı, ders çalıştığı, tv izlediği, arkadaşları ile sokakta ve mahallede oyun oynadığı, futbol oynadığı, ev işlerini yaptığı ortaya çıkmıştır. Oğlan çocuklarının vaktini daha çok dışarıda geçirdiği kız çocuklarının ise çoğunlukla vakitlerini evde geçirdikleri tespit edilmiştir.
- Çocukların kendilerini güvende hissettikleri yerlerin ev, okul, gençlik merkezi, ÇATOM, Sirkhane gibi sosyal, sanatsal aktivite alanları olduğu belirlenmiştir.
- Çocukların sosyalleşmeyi arttırmak için bir kaç önerisi olmuştur. Bu önerilerden bazıları şunlardır; Oyunların oynanması, okullar arası ziyaretlerin gerçekleştirilmesi, yetişkinler ve kültürler arası diyalog geliştirilmesi, geziler ve piknikler düzenlenmesi, sosyal alanların artırılmasıdır.
- 7-9 yaş aralığındaki çocukların çizmiş oldukları resimlerde de park, futbol, basketbol, voleybol sahaları, hayvanlar, ev, mahalle, yollar, trafik ışıkları gibi şekiller çizdikleri görülmüştür.
- Mardin genel olarak çocuklar tarafından kirli bir kent olarak tasvir edilmiştir.
- Mardin çocuklar tarafından güvenli olmayan bir kent olarak görülmektedir.
- Kentteki boş alanların, arsaların çocuklar için değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Kentin hem çocuklar hem diğer canlılar hem de engelliler için kullanışlı hale getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

2. Sonuç ve Öneriler

Mardin Çocuk Dostu Kent Strateji Belgesi ile; çocukların Mardin kentini "çocuk dostu kent" kapsamında değerlendirmesi ve görüşlerini paylaşmaları bu görüş ve önerilerden elde edilen sonuçlarla bir kent strateji belgesi oluşturulması ve yerel yönetimlerin uygulayabileceği politika önerileri geliştirilmesi bu sayede çocukların karar verme süreçlerine katılmaları hedeflenmiştir.

Çocukların (7-9 yaş arası) fikirleri, "odak grup görüşmeleri ve katılımcı post-it çalışmaları" ve çocuk dostu kente dair deneyim ve algılarını resimler çizerek ifade ettikleri atölyeler ile alınmıştır.

Görüşmelere katılım sağlayan çocukların görüşlerine göre çocuk dostu bir Mardin kenti için;

- Alt yapı sorunları giderilmelidir.
- Oyun alanları, sportif ve kültürel faaliyetler arttırılmalıdır.
- Gençlerin de gidebileceği, arkadaşlarıyla vakit geçireceği alanlar olmalıdır.
- Her mahallenin bir parkı olmalı ve bu parklara çocukların erişimi kolay olmalıdır. Bu parklarda çeşitli oyun araçları ve market, kütüphane, dinlenme alanı gibi alternatif alanlar bulunmalı, parklar farklı yaşlara göre düzenlenmeli, büyük ve yeşillikli olmalıdır.
- Oyun alanlarında ve mahallede araçlar olmamalıdır
- Bisiklet yolları olmalı ve bu yollarda, taş, cam vb. çocuklara zarar verebilecek şeyler bulunmamalıdır.
- Okul, hastane gibi kamusal alanlarda ve özellikle mahallelerde ve parklarda güvenlik önlemleri arttırılmalıdır.
- Mahallelerde ve sokaklarda ışıklandırma, aydınlatma olmalıdır.
- Şehirde ağaçlar ve yeşil alanlar çok, binalar daha az olmalıdır.
- Şehirdeki hayvanların barınakları olmalıdır.
- Canlıların korunduğu ve temiz sularımızın olduğu bir kent olmalıdır.
- Çöpler toplanıp geri dönüşüm kutularına atılmalıdır. Yine herkesin kapısında çöp kutusu olmalı ve çöpler düzenli olarak toplanmalıdır.
- Kentte boş, kullanılmayan alanlar çocuklar için değerlendirilmelidir.
- Kentte erkekler için de yurtlar yapılmalıdır.
- Çocuklar için ulaşım kolaylaşmalı, araçlar ve duraklar arttırılmalı, ulaşım çocuklar için erişilebilir olmalı, trafik kuralları dikkate alınmalıdır.
- Zorbalıkla, ayrımcılıkla ilgili önlemler alınmalıdır
- Yetişkinler çocuk hakları, çocuklara yaklaşım konularında bilinçlendirilmelidir.
- Çocuklar için ulaşım kolaylaşmalı, araçlar ve duraklar arttırılmalı, ulaşım çocuklar için erişilebilir olmalı, trafik kuralları dikkate alınmalıdır.
- Zorbalıkla, ayrımcılıkla ilgili önlemler alınmalıdır
- Yetişkinler çocuk hakları, çocuklara yaklaşım konularında bilinçlendirilmelidir.
- Çocuklar için okullar fiziksel olarak yenilenmeli, temizlenmeli ve okuldaki eğitim, dil veya farklı engeli olan herkesi kapsamalı, bilgiye erişim fırsatları arttırılmalıdır
- Okullarda sportif, kültürel etkinlikler için alanlar olmalıdır.
- Okullarda yemek ücretsiz olmalıdır.

Yapılan görüşmelere istinaden Mardin kentinde çocuklar için düzenlemeler yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Bir kenti çocukların deneyimleriyle, görüşleriyle görüp değerlendirmek ve kent yaşamında çocuk odaklı bir yaklaşımın olması önemlidir.

Bu yüzden kentin yerel yönetiminde;

- Çocuklar, yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalıdır ve çocuk katılımı sağlanmalıdır.
- Çocuk odaklı projeler geliştirilmelidir.
- Mardin'de aktif bir kent konseyi kurulmalıdır. İlgili tüm temsilci, birim, kurum, kuruluşlar vb. ile koordinasyon sağlanmalıdır.
- Kent çocuk meclisi (adil, kapsayıcı) kurulmalıdır.
- Yerel yönetimler, çocuk hakları konusunda stratejik plan ve eylem planı oluşturmalıdır.
- Çocuklar için bütçe ayrılmalıdır.
- Kentte çocuklar için şikayet ve geri bildirim mekanizmaları kurulmalıdır.
- Çocuk hakları konusunda çocuklar, gençler güçlendirilmeli ve yetişkinler bilinçlendirilmelidir.
- Çocukların sanat, kültür ve bilimle olan ilişkisi güçlendirilerek, sivil toplum-yerel yönetimler-merkezi yönetim birimleri arasında karşılıklı etkileşim sağlanmalıdır.

Yerel yönetimler hizmet sundukları şehirdeki insanların görüşlerini dikkate almalıdır. Şehirde yaşayan kişilerin karar alma süreçlerine katılımı yerel yönetimlerin başarısını artırır. Bu minvalde yerel yönetim bünyelerinde oluşturulan "çocuk meclisleri" ile çocuklar, katılımı, tartışmayı, kentine sahip çıkmayı ve sorunlara ilgi duymayı öğrenirler. Diğer taraftan çocuklar kent hakkındaki görüşlerini açıkça ve olduğu gibi dile getirirler. Şehir yaşamındaki olumlu ve olumsuz değişimlerin gözlenmesi, izlenmesi, denetlenmesinde çocukların görüşleri önemli bir ölçüttür.

Bu belgenin savunuculuğunu, çocukların kendisi yani Sirkhane Çocuk Meclisi yapacaktır. Kendilerine yetişkinler olarak eşlik ediyor olacağız. Dileriz ki çocukların yaşadıkları şehirde ihtiyaçları karşılanır ve hakları olana kavuşurlar.

Teşekkürler

Öncelikle görüşmelerde yer alan, yaygınlaştıran ve savunuculuk yapan tüm çocuklara ve 'Sirkhane Çocuk Meclisine' teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Projeyi destekleyen Avrupa Birliği ve Sivil Toplum Geliştirme Merkezi'ne çocuklarla bu çalışmayı yapmamızı sağladıkları ve iş birlikleri için teşekkür ederiz.

Uygulayıcı olan ve konu çocuklar olduğunda, çok daha özenli davranan, emek veren, özveriyle çalışan Her Yerde Sanat Derneği'ne, Dernek Kurucuları Pınar Demiral ve Serdal Adam'a, çalışmalara destek veren Proje Koordinatörü Abdullah Bilen'e, İnsan Kaynakları yöneticisi Melek Keleş'e, Finans Sorumluları Muhammed Ağalday ve Meltem Acay'a, Lojistik ve Satın Alma Sorumlusu Hamit Samsa'ya, Ulaşım Sorumlusu Beşir Özçelik'e, İzleme ve Değerlendirme Sorumlusu Zainab Kenno'ya, görüşmelere ve sahaya destek veren Ayşe Demir, Ahin Atay, Yaser Vesek, Serbest Salih, Elif Uncu'ya, görüşme alanlarının hijyen ve düzenini sağlayan Aynur Yaküt'e destekleri için teşekkür ederiz.

Çocuklarla görüşmeler için mekan sağlayan ve ev sahipliği yapan Midyat Çatom ile Reyhan Kalkınma ve İşbirliği Derneği'ne çok teşekkür ederiz.

Halime İnce Alp - Çocuk Koruma Sorumlusu

Bedran Eşer - Çocuk Güvenliği Sorumlusu

Şerif Arslan - Medya ve İletişim Sorumlusu

Mardin Çocuk Dostu Kent Strateji Belgesi, Her Yerde Sanat Derneği alışmasıdır. Bu belge, Her Yerde Sanat Derneği & Sirkhane tarafından Haziran 2024'te hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Bu belgenin çoğaltılması ve ticari amaçla kullanılması yasaktır. Belgenin tüm hakları Her Yerde Sanat Derneği & Sirkhane'ye aittir.

Bu belge "Mardin ocuk Dostu Kent Strateji Belgesi" oluşturulması kapsamında Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Her Yerde Sanat Derneğinin sorumluluğu altındadır ve hem Avrupa Birliği'nin hem de Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.